

This 9th-century temple of Borobudur is the largest Buddhist monument in existence

INDONESIA

JÁVA, BALI

2013

Ani nevím jak Vlád'a vymyslel, že bychom mohli jet do Indonésie. Zpočátku však měl maximalistické plány, např. Sumatru, Lombok, Komodo, ale nakonec z toho zbyla Jáva a Bali.

Před odjezdem jsme si potřebovali obnovit očkování proti břišnímu tyfu, od našeho posledního očkování uplynuly v prosinci tři roky a tak bylo potřeba nové očkování. Když jsem se chtěla objednat na našem obvyklém očkovacím místě, v Centru tropické medicíny v Havelské ulici, tak mi řekli, že vakcínu momentálně nemají a že bude k dispozici asi za měsíc. Měsíc uplynul, asi 3 týdny před naším odjezdem, jsem to znovu zkusila a vakcína stále nebyla. Řekli mi, že ji nemají nikde, že je to celostátní výpadek a stejné problémy mají i Němci a Rakušané. Nikdo nedokázal říci, kdy látku dostanou. Zkusila jsem obtelefonovat všechna očkovací centra v Čechách, jednu dávku by měli v Třeboni, jednu v Českém Krumlově. Vlád'a však zkusil našeho kamaráda Jožku na Slovensku, jehož žena je lékárnice. Ta očkovací látku dokázala sehnat a jelikož náhodou právě jeli do Prahy a na Karlštejn na zájezd, přivezli nám dávku za 13 E. My si ji nechali v Havelské za 100 Kč píchnout. Tam právě dostali avízo, že léky do konce týdne přijdou, stálo by nás to i s aplikací 600 Kč a tak jsme nakonec ještě ušetřili. Očkování jsme měli mít minimálně 14 dní před odletem, což jsme stihli jen tak tak.

5.4. pá

Měli jsme letenku objednanou u společnosti Emirates s mezipřistáním v Dubaji. Letenka nás stála 20.284 Kč, z toho byly skoro 8 tis. Kč letištní poplatky. Našemu Honzovi se podařilo ušetřit nějakou korunu a tak se rozhodl, že pojede s námi.

Odlétali jsme s Ruzyně v 16 hodin. Ještě předtím jsme stačili v Duty Free koupit plechovky piva za 45 Kč, což docela šlo oproti ceně plzeňského, které tam o kousek dál, sice točené, prodávali za 190 Kč.

V letadle byl perfektní servis, chodili s nápoji i s alkoholem, na opěradle sedadla měl každý před sebou soukromou obrazovku a mohl sledovat průběh letu, nějaký film, či hrát hry, bylo toho nepřeberně. Do Dubaje jsme přiletěli krátce před půlnocí, při přistání jsme zahlédli místní mrakodrap ve tvaru jehly, nejvyšší na světě. Dubajské letištní budovy mají zajímavé a velice moderní oválné tvary.

Měli jsme tu více než 4 hodiny na přestup a díky tomu jsme měli nárok na poukázku na občerstvení od Emirates. Letiště sice vypadá honosně, ale orientační systém tu mají mizerný. Je tu asi 5 letištních hal, ale z orientačního systému nejsou vůbec zřejmé souvislosti. Našli jsme pouze plánek části B, na němž byl zakreslený jakýsi Sky train, o němž jsme předpokládali, že jezdí mezi jednotlivými terminály, ale na místě, kde měl podle plánu být, jsme nic nenašli.

V terminálu B na informační tabuli stálo, že naše letadlo letí ze stanoviště C21. Když jsme však dorazili do terminálu C, na informačních tabulích naše letadlo vůbec nefigurovalo.

Mezitím jsme řešili poukázku na občerstvení, tu bylo možno utratit jen na předepsaných místech. Chtěli jsme zkusit thajské občerstvení, ale bohužel jsme ho nenašli. Dali jsme si nakonec jídlo v indickém občerstvení. Dostali jsme půllitrovou láhev vody a hodně ostré jídlo s rýží. Dostali jsme z toho žízeň a chtěli jsme si koupit pivo - v občerstvení ho však neměli a v obchodech také ne. Tak jsme nakonec zašli do hospody Mc Gettigan's a každý jsme si dali točený Karlsberg. Vůbec jsme netušili, jakou tu mají měnu a jaký je kurs. Pivo ale bylo výborné a tak jsme to otočili ještě jednou. Vlád'a zaplatil kartou, z transakce vyplynulo, že nás jedno pivo vyšlo pár korun přes 200 Kč. Pravděpodobně nejdražší, co jsme kdy popíjeli.

Pomalu jsme se přesunuli k odletovému gejtu. Teprve na informacích nám řekli, odkud to letí - na informační tabuli to stále nebylo. Zdejší letiště se sice tváří honosně, ale v informačním systému jsou docela velké mezery.

6.4. so

Letadlo do Jakarty bylo plně obsazené, jeli s námi skoro samí asiaté. Cesta trvala 7,5 hodiny. I když jsme vylétali nad ránem, letělo letadlo se staženými roletkami, byla tedy tma a mohli jsme alespoň trochu klimbat. Cestou jsme dostali dvakrát jídlo – napřed snídani s croisantem a pak nějaký skopový guláš (mufon).

Odpoledně jsme doletěli do Jakarty, kde byl zrovna pěkný slejvák. Letiště vypadá spíše jako resort, než jako letištní hala. Docela dlouho jsme čekali na zavazadla - dorazila mokrá, asi je nechali stát někde na dešti. Až později Honza zjistil, že se mu rozmočila kniha v boční kapse tašky.

Na letišti jsme hledali půjčovnu aut Avis, kde jsme měli objednané auto. Byla velice dobře utajená, nevedla na ní žádná směrovka. Mezitím se na nás vrhali naháněcí nabízející hotely a taxíky. Hned na letišti jsme vyměnili část našich dolarů v kursu 1 USD = 9.680 rupií, takže se z nás hned stali milionáři.

S autem byl trochu problém - neměli ho pro nás přichystané na letišti, ale ve městě. To jsou tedy služby, když to bylo objednáno správně! Napřed licitovali s tím, že by nám ho dovezli až druhý den k hotelu. Abychom neměli časový skluz, chtěli jsme raději, aby nám ho dovezli ještě dnes. Svým autem nás zavezli do zarezervovaného hotelu POP!, který byl kousek od letiště, hned u dálnice. Aby se k němu člověk dostal, muselo se to hodně objíždět, protože nejkratší cesta k hotelu je jednosměrka opačným směrem. Hotel stál mezi poli, část byla teprve rozestavěná a příjezdová cesta byla strašlivá.

Pop! je hotelový řetězec moderních hotelů typu Etap, jsou tu docela slušné pokoje s vestavěnou sociálkou z plastu. Vše je řešené ve výrazných veselých barvách. Hned po příjezdu jsme otevřeli piva, která jsme si s sebou vezli v kufříku. Venku byla pěkná prádelna - horko a vysoká vlhkost, naštěstí pršet již přestalo. Z Avisu slíbili, že auto přivezou asi za hodinu. Před hotelem bylo malé občerstvení, tak jsme se tam krátily čas při čekání na auto. Vláda s Honzou si dali Soto Ayam Nasi Putih, což byla vlastně hodně hustá zeleninová polévka s kuřecím masem, nudlemi a rýží (nasi). Oboje to stálo 20.000 Rp, což je asi 40 Kč.

S autem přijeli po více než dvou hodinách, byla to pětidveřová bílá Toyota. Vláda jí podrobně zkontroloval a zjistil, že přední kolo je napůl vyfouknuté, a chtěl tedy, aby ho vyměnili. Také upozornil na různé škrábance, které by pravděpodobně nechali bez povšimnutí. S vyměněnou pneumatikou se vrátili poměrně brzy a my jsme doufali, že to jen nedofoukli, ale opravdu vyměnili. Vydržela však celou cestu. Šli jsme spát poměrně brzy, protože jsme byli hodně unavení.

7.4. ne

Vzbudila jsem se asi ve 4 hodiny ráno a při pohledu z okna jsem viděla dole 3 řidiče sedící u aut a pijící čaj. Vstávali jsme před sedmou hodinou a šli na snídani. Byla indonéská – přeslazený čaj nebo kafe a k tomu cosi zabalené v banánovém listu. Byla to ochucená rýže (nasi merah) a ochucené nudle. Vůbec to nebylo špatné.

Po snídani jsme vyrazili z Jakarty směrem na jih. Jakarta má poměrně solidní systém dálnic a okruh kolem města. Jen značení poněkud pokulhává a tak jsme první odbočku na okruh minuli a jeli až tou druhou. Přesto jsme projeli celou patnáctimilionovou Jakartou za ¾ hodiny. Za dálnice se platí, poplatek za průjezd městem činil asi 20.000 Rp, tj. cca 40 Kč.

Jeli jsme do Bogoru, jižně od Jakarty, kde se nachází botanická zahrada Kebun Raya. Jeden nahaněč nás nalákal na zaparkování, kousek od vstupu od zahrady. Parkovalo se jen tak na ulici, zahrada zřejmě nemá vlastní parkoviště. Kolem zahrady bylo tržiště, prodávali tam králíky v klecích, zeleninu a ovoce, nám většinou naprosto neznámé (něco jako celer a podobné druhy).

Zaplatili jsme vstupné 25.000 Rp.za každého, což byla celkem přijatelné cena, ale domácí to měli za mnohem méně, pouze 14.000 Rp. Později jsme zjistili, že je to tak zařízeno i jinde. V botanické zahradě měli stromy z různých částí světa. Procházely tam skupiny školní mládeže, řada z nich měla uniformy, každá škola má patrně jiné. Jak to tu chodí u muslimů přesně nevíme, ale je to zde zřejmě celkem demokratické – některá děvčata měla šátky, jiná ne - asi záleží na tom, jak je k tomu vedou rodiče.

Parkem jsme došli k prezidentskému paláci, původně residenci holandských guvernérů, ten však byl oplocen a za vodním kanálem. Pokračovali jsme k mešitě a do orchidejové zahrady. Doba květu orchidejí však zrovna nebyla a tak tu byly k vidění jen podivné pahýly obrostlé nějakými listy.

Chlápkovi, co nám pomohl s parkováním a zároveň nám hlídal auto, jsme dali 5.000 Rp. Byl velice nadšen, možná jsme mu dali až moc. Ještě nám pomohl při odjezdu s otočením do protisměru, sami bychom to těžko zvládli. Zapískal na píšťalku, zastavil provoz, dohlédl, než jsme se otočili a zařadili do protisměru. Později jsme zjistili, že podobní organizátoři dopravy jsou tu naprosto běžní – umožňují např. autům vyjíždět z vedlejší ulice na hlavní. Při tom řidiči vtisknou nahaněči do ruky nějaký peníz. Kovové mince tu mají 500 nebo 1.000 Rp., takže na naše peníze 1 nebo 2 koruny.

Pokračovali jsme do kopců pod horou Pangrango o výšce přes 3000 m.n.m. Nachází se tam přírodní zoo s názvem Taman Safari. Byla to zřejmě nejdražší atrakce, jakou jsme měli v plánu, ale stálo to za to. Vstupné činilo 200 000 Rp za osobu a 15 000 za auto. S námi jim ale vznikl problém – počítač jim zřejmě nechtěl spolknout řidiče cizince (to je zde patrně ojedinělé), a tak řidič Honza platil cenu jako řidič domácí (140.000 Rp). Do počítače totiž potřebovali zavést číslo řidičáku a ten náš mezinárodní měl asi jiný formát než počítač hodlal přijmout. Cestou k safari jsme projížděli okolo desítek prodejců, kteří prodávali svazky mrkve. Napřed jsme si říkali, co blbnou, proč prodávají všichni mrkev, ale pak nám to došlo – bylo to krmivo pro zvířata. Koupili jsme jeden svazek za 2.000 Rp, ale měli jsme jich koupit více.

Parkem se projíždělo klikatou jednosměrkou a po stranách kolem vozu promenovala zvířata. Některá byla za keříčkovým plůtkem nebo příkopem. Takto jsme viděli slony, žirafy a antilopy. Zebry a lamy chodily naprosto volně po silnici. Strkaly hlavy až do auta a čekaly, že jim každý něco dá. Honza tu řídil poprvé vlevo, tady mezi zvěří to byl pro něho dobrý

začátek. V safari měli rovněž lvy a tygry. Do jejich teritoria se projíždělo dvojitou posuvnou bránou na fotobuňku a celé to místo bylo obeháno zdí. Vstupy byly řešeny v podobě asijských chrámů, vypadalo to dost autenticky, ale zřejmě to byly atrapy, protože u medvědů byla kopie gotického hradu. Lva jsme měli asi 2 m od auta - Vlád'a chtěl, aby Honza otevřel okénko kvůli filmování, ale jemu to nepřipadalo moc bezpečné. U každého opravdu nebezpečného zvířete stálo pruhované safari auto s nudícím se strážcem.

Pak jsme projížděli přes brod, v němž se váleli dva hroši. Otevírali tlamy a čekali také, že dostanou mrkev - my jí ale vypotřebovali u antilop. Byli jsme jedno z nejpomalejších aut v safari, Vlád'a vše filmoval. Turisty, kteří neměli vlastní auta, vozil safaribus ve tvaru tygra. U safari je velký zábavný park, naše vstupenka platila i tam. Bylo také možné koupit lístek na lanovku, která stoupala kamsi do kopců. Z pralesa vyčnívaly různé atrakce – obří kolo s kabinkami, pomalovanými zebřím vzorem a jakési visuté dráhy.

U vstupu do zábavního parku jsme zašli na oběd do restaurace V pralese. Celé to bylo kryté plachtou a zabudované do divoké přírody. Měli tam veliké papoušky a židle z opěradly z kůže (asi falešné). Fungovalo to jako bufet v indonésckém stylu. U pultu jsme si objednali jídlo a pití, zaplatili a u stolu čekali, až nám to přinesou. Dali jsme si tradiční jídlo, i když tu měli i hamburgry (ty si dávaly místní děti). Vlád'a měl kuře s rýží, Honza Tindal – jakýsi guláš a já Gado-gado, což byly dušené fazolky s tofu s rýží. Za to celé i s pitím jsme dali asi 270 Kč.

Dál jsme chtěli pokračovat do Bandungu. Asi 3 km jsme jeli k hlavní silnici a tam chtěli zabočit doprava. Bylo to tam však zašpérované a nahaněč nám řekl, že je konec víkendu a že silnice je toho času zjednosměrněná směrem do Jakarty. Tak na takové záludnosti nejsme v Čechách zvyklí. Do Cipanasu druhým směrem se prostě v neděli odpoledne nejezdilo! Tak jsme jeli s davem, zpět směrem na Bogor a uvažovali o tom, že objedeme horu Pangrango jižním směrem přes Sukabumi a do Cipanasu nakonec dojedeme z druhé strany. Měli jsme tam totiž objednaný nocleh. Ale od Bogoru se to vleкло, silnice na Sukabumi se dosti zúžila a byly tam ukazatele na místa, která jsme neměli na mapě. Nějaký domorodec nám řekl, že jedeme špatně a musíme se vrátit. Vrátili jsme se do Ciawi a cestu do Cipanasu jsme definitivně vzdali. Jeli jsme zpět do Jakarty a odtud pokračovali směrem na východ. Cesta do Jakarty nebyla o nic horší než návratová špička do Prahy - na konci dálnice bylo otevřeno více kas na placení, takže se to ani moc nezdržovalo. Najeli jsme na okruh a vyrazili směrem na Bandung. Cestou jsme se zastavili u benzínky a brali poprvé benzín. Benzín (Premium) stál 4.500 Rp za 1 litr, tedy 9 Kč, později jsme zjistili, že tato cena je zde všude stejná. Chtěli jsme si koupit nějaké pivo a jídlo, ale měli tu pouze nealko nápoje, brambůrky a sušenky. Koupili jsme pivo Bintang Zero (tedy nealko), ale moc pivně nechutnalo, bylo to sladké a nedobré, přímo hnusné.

Dojeli jsme do Karawangu, kde jsme chtěli sehnat nějaké ubytování. Sjeli jsme z dálnice, přešli přes řeku, už zcela potmě a hned za řekou jsme uviděli vedle silnice Citra Grand Hotel. Vypadal velmi honosně - uhnuli jsme k němu, protože v té tmě se nám už nechtělo nic dalšího hledat. Příjezd k hotelu byl po šíleně rozbité silnici. Odbočku jsme nejprve přešli, ale při návratu jsme jí identifikovali, k hotelu se musela přejet docela velká louže.

V hotelu nám nabízeli ubytování za 1 mil. Rp, Vlád'a to odmítnul, tak snížili cenu na 800 tis.Rp. To se již trochu blížilo ceně, za kterou jsem měli objednané ubytování. Když nás zavedli na pokoj, byla tam pouze jedna široká dvojpostel. Recepční se omlouval a tvrdil, že nic jiného nemají, prý si myslel, že se vejdeme. Říkal, že kromě tohoto mají jediné dvoulůžkové pokoje s oddělenými lůžky - to by bylo ještě horší. Problém byl v tom, že Vlád'a už zaplatil kartou, těžko by mu to vraceli a tak jsme ustoupili - stejně jsme s sebou táhli karimatku a prostěradlo. Už se nám nechtělo v té tmě něco shánět. Vlád'a spal na zemi.

Platit těžké peníze za večeri a pivo v tomto hotelu se nám nechtělo, tak jsme pěšky vyrazili kousek od hotelu, kde jsme viděli nějaké krámečky. Byly to pouze stánky splácené z kousků

dřeva a plachet. Prodávali tam spoustu CD z celého světa, zřejmě kopírovaných. O kus dál nějaký člověk cosi griloval – kousky masa na špejli, ale šel z toho takový kouř, že jsme na to ani neměli chuť. Přes silnici byla jakási improvizovaná jídelna, lákali nás do ní, tak jsme tam šli. Měli tam obrázek kohouta a kachny. Nabídlí nám stehýnko z kuřete s rýží. Vlád'a chtěl k tomu pivo - nějaký místní povaleč věděl, kde ho koupit, ale že na něj nemá peníze. Peníze mu svěřit se nám nechtělo, tak šel Vlád'a s ním. Šli docela daleko, kráček s pivem již zavíral, ale náš informátor tam měl známé a tak byli ještě ochotní nějaká piva prodat. Napřed Vlád'ovi dávali 3 kousky, ale on jich chtěl 10 - docela dlouho trvalo, než pochopili, že jich chce tolik. Jedno pivo od cesty dostal i náš informátor.

Nám zatím donesli to kuře s rýží a pálivou omáčkou. Předtím nám přinesli misky s vodou a plátkem limetky, kde jsme si měli omýt ruce. Nedostali jsme totiž příbory a museli jíst rukama. Při placení byli znatelně nerozhodní, kolik nám mají počítat, nakonec řekli cenu 90.000 Rp. Asi nás trochu natáhli, ale vzhledem k tomu, že ta piva (0,66 l) byla po 20.000 Rp, tak jsme to moc neřešili.

Vrátili jsme se do hotelu, tam se připojili na internet, povídali si Čechami, popili zakoupené pivo a v televizi shlédli film Bílé peklo, stažený z notebooku. Náš pokoj měl jediný problém - tekl odpad od vany, takže v koupelně byla potopa. Vlád'a to však již nechtěl jít nahlásit.

8.4. po

Ráno jsem se vzbudila před sedmou, ostatní jsem vzbudila zapnutím televize. Šli jsme na snídani. Byl to takový bufet, měli tu stravu evropskou - s plátky sýra nebo marmeládou, japonskou - suši a nějakou zapečenou zeleninu v těstíčku a indonéskou - něco jako rizoto, pečené párečky a špagety.

Honza po snídani mluvil se šéfem hotelu, ten mu řekl, že mají otevřeno teprve 1 měsíc. Horní dvě patra ještě nebyla dokončena, v hotelu je i bazén (škoda, že jsme to nevěděli), a omlouval se za špatný přístup k hotelu – prý mají problém s místními úřady.

Pokračovali jsme po dálnici do Bandungu. Za průjezd po dálnici jsme zaplatili 35.000 Rp. V Bandungu jsme chtěli navštívit holandský válečný hřbitov. Měl být kousek od dálnice, ale nepodařilo se nám k němu dojet. Z hlavní silnice k němu nebyla odbočka a když jsme to zkoušeli z druhé strany, byli jsme rovněž v koncích, protože příjezdová silnička se zúžila tak, že se tam nedalo autem projet. Tak jsme se na to nakonec vykašlali a pokračovali směrem na Lembang do hor. Kousek za Lembangem se nachází sopečný kráter Tangkuban Perahu. Je to přírodní park, platilo se tam vstupné 50.000 Rp za osobu a 15.000 Rp za auto. Velmi se divili, že nemáme indonéský řidičák.

Ke kráteru se stoupalo serpentyňami, asi v polovině bylo ohromné parkoviště pro autobusy, dále mohla již jen osobní auta nebo dodávky - turisty z autobusů tu zřejmě přestěhují do těch dodávek. Viděli jsme jeden zájezd, z něhož všichni přestoupili do dodávek a vyfasovali respirační roušky. Jak jsme však nahoře zjistili, celkem zbytečně.

Parkoviště bylo skoro prázdné, stály tam jen dva autobusy. Okolí parkoviště bylo plné občerstvoven a krámků. Zašli jsme si tu na jídlo. Dali jsme si pečené kuře a tofu s rýží. Opět neměli příbory, ale já přinesla naše lžíce. Paní si musela pozvat při placení pomocnici, která uměla anglicky, aby nám řekla, kolik máme platit – klasika 30 t Rp za jídlo + 10 t Rp za pití.

Pak jsme vyjeli nahoru ke kráteru. Je to solidní díra do země, na dně kráteru je zelenavé jezero. Z okraje kráteru je na jezero několik pěkných výhledů. Hned se na nás vrhlo několik prodejců a začali nám nabízet všechno možné. Nechala jsem se nachytat a koupila jsem onyxového slona. Spletla jsem se ale o řád a koupila ho dost draho, i když jsem cenu usmlouvala. Pak mi nabízeli dřevěné kačeny, tužky a onyxová vajíčka. Raději jsem už nic nechtěla.

Popojeli jsme o kousek dál na hlavní parkoviště, kde bylo infocentrum, malá mešitka a vyhlídková věž na kótě 1810 m.n.m. Koupili jsme tam zvláštní hudební nástroj z bambusu kachapí, za 100 t Rp, byl laděný do jedné oktávy a já na to zkusila obligátní ovčáky, čtveráky... Dostali jsme jej rozložený a zabalený do novin.

Procházeli jsme mezi spoustou krámků a chtěli jsme dojít až k hornímu kráteru. Tam již žádní lidé nechodili, stánky tam byly zavřené. Pouze jeden byl otevřený a zahlédli jsme v něm malé pivo Bintang. Chtěli jsme dvě - prodavačka kývala i na to, že je chladné, ale dala nám jen jedno, protože jich víc neměla a chlazení samozřejmě neměla. Došli jsme až skoro k hornímu kráteru, kde byly veřejné záchodky, toaletář se asi velmi nudil, tak tam zametal listí. Cesta dál však byla zavřena bránou, bylo tam napsáno Close, to vše 250 m před cílem. Asi tam cesta nebyla stabilní. Dalo se jít jen o kousek dál k svatému prameni. Vrátili jsme se zpět, s Honzou jsme si koupili 2 trička s batikou po 60.000 Rp a jeli jsme dolů.

U parkoviště o něco níže jsme ještě chtěli zajít k fumarolám Kawah Domas. Tvrdili nám, že je třeba zaplatit navíc vstup, zaplatili jsme tedy 150.000 Rp. Dali mi lístek a já na něm viděla – služby lokálního průvodce. Tak jsme se začali dohadovat, že žádného průvodce nechceme a chtěli jsme peníze zpět. Tvrdili, že se tam smí pouze s průvodcem. Já na to - co kdybychom šli od kráteru odshora, tam vedla druhá cesta, ale prý tam platí totéž. Ukazovali nám papír s anglickým textem a tvrdili, že se musí průvodce vzít. V přesném překladu ale stálo, že se pouze doporučuje si průvodce vzít.

Nakonec jsme šli, s průvodcem se vůbec nebavili a nechali ho jít za sebou. Pralesem jsme došli k fumarolám. Je tu jeden vařící vývěr, ve kterém se dají uvařit vajíčka, která tu prodávají, tři malá jezírka s dosti horkou vodou a menší vývěry s bubláním. Také tam prováděli masáže a patlali se sopečným tufovým bahýnkem. Já zkusila vlézt do vody, byla tak horká, že se tam skoro nedalo vydržet.

Průvodce, aby si zasloužil odměnu, nás odvedl ještě kousek stranou a ukázal nám další zajímavé výdechy, kde se tvořily sírové krystaly. Kamenem nám vydobyl kus horniny se sírovými krystaly – byl ještě horký.

Vraceli jsme se zpátky. Honza se dal s průvodcem do řeči a nakonec byl rád, že jsme ho měli, protože se od něj dozvěděl plno zajímavých věcí. Průvodce říkal, že jich je hodně, kteří tam provádějí. Mají pořadník, on se dostane k práci tak jednou týdně a přitom prý umí i holandsky. Prý jim říkají orangutani, protože v překladu orang znamená muž a utan je prales. Česko mu nic neříkalo - není divu, nechodil prý do školy. V Indonésii se musí za školy platit již od 1. třídy. On má malého syna, kterému platí školu..

Chtěli jsme se podívat k horkým pramenům Sari Ater, pár kilometrů na sever za vulkánem. V městečku Sari Ater byla výstavní ohromná mešita. Termální prameny byly součástí resortu, kde byl to tak trochu zábavní park, chtěli tam 90.000 Rp. za jednoho. Za to, že jsme se chtěli pouze podívat a nepočítali s koupáním, se nám to zdálo dost a tak jsme jeli pryč.

Ale přesto cesta do Sari Ater nebyla marná. Na severních svazích sopky je plno čajových plantáží a pohled na ně stojí za to. U silnice byla spousta čajoven, kde nemají žádné stoly ani

lavice, sedí se tu na vyvýšených pódiích, pokrytých kobercem. My si dali kávu (dali nám vybrat druh v pytlíčku) a zalili horkou vodou. Moje kafe bylo dost pálivé.

Pak jsme se jeli ubytovat do Lembangu, měli jsme zde zamluvený hotel Narima Indah. V recepci hned Vlád'u uvítali – Mr. Mikulek, 3 orangy (osoby). Byly to bungalovy trochu v americkém stylu a s venkovním bazénem (ale voda byla dost studená). Měli zde velikou araukálii, která byla ozdobená svíslými tyčkovými světly, s pěkným světelným efektem.

Vyrazili jsme k hlavní silnici na večeri. Našli jsme poměrně prostornou jídelnu, kde byli jen asi 3 lidé a obsluha snad nezletilá. Objednali jsme si každý něco jiného a čekali, co to bude – Vlád'a s Honzou si dali Iga Bakar, každý na jiný způsob, což bylo skopové maso (pečená žebra) s velice pálivou omáčkou s feferonkami. Já si dala Ikan Nila, což byla výborná pečená ryбка, navíc jsem dostala zeleninový vývar. Jídlo bylo za velice solidní ceny, až jsme měli při objednávání strach, zda nám přinesou pořádné porce jídla. Vrátili jsme se do hotelu, kde bohužel nebyl přístup k internetu. Před spaním jsem v koupelně viděla švába.

9.4. út.

Ráno nám v 7 hodin přinesli přímo do pokoje opulentní snídani – tousty s marmeládou, ochucenou rýží, nudle, kousky masa, tofu, ovoce, čaj a horké mléko. Ani jsme všechno nesnědli. Pak jsme se stavili na poště, odkud Honza poslal pohledy, a vyrazili jsme zpět do Bandungu. Potřebovali jsme jet na východ. Nechtěli jsme jet až do centra, chtěli jsme to objet po severním okruhu. Uhnuli jsme ale asi moc brzy a motali se po různých čtvrtích Bandungu, i když jsme stále více či méně dodržovali správný směr. Bandung je však dosti kopcovitý, takže nás to vyneslo na kopec, pak zase dolů, docela nám to trvalo, než jsme se vymotali na hlavní výpadovku. Pak jsme stejně pokračovali strašnou zácpou, protože Bandung s předměstími má asi 3 mil. obyvatel.

Konečně jsme vyrazili směrem na Garut, to už šlo celkem dobře. Cestou nás stavěli policajti, chtěli ukázat řidičák. Ptali se, zda máme indonéský, a když Honza ukázal mezinárodní, tak si ho jen prohlédli (v životě ho zřejmě neviděli) a nechali nás jet dál. Zřejmě nedělají cizincům žádné obstrukce. Po chvíli jsme ještě viděli další kontrolu a tam když viděli, že jsme cizinci, ani nás nezastavili.

Z Garutu jsme jeli směrem na Papadayan, což je název dalšího sopečného kráteru. Měly tam být také výrony a sirné krystaly. Vlád'a čerpal z různých zápisků z internetu, kde nějaký člověk popsal, že cesta je dobře sjízdná. Mělo to být 9 km, ujeli jsme asi polovinu a bylo to čím dál tím horší, na silničce byly ohromné díry, tekly tu proudy vody. Hrozilo, že někde uvízneme, tak jsme to raději vzdali. Z jiného cestopisu jsme se dočetli, že místňáci tam za mírný bakšiš vozí turisty na motorkách. Ale alespoň k něčemu to bylo, šli jsme s Vlád'ou kus pěšky vesnicí, abychom mohli fotit a filmovat. Před námi pózovaly děti - koupili jsme si alespoň od jejich tatínka pomerančovou limonádu za pouhých 1.000 Rp (2 dcl).

Vrátili jsme se do Garutu - odtud jsme měli jet směrem na Tasikmalayu. Na kraji města byla odbočka na Tasik + něco, nevěděli jsme jistě, zda je to správně. Popojeli jsme do centra a trochu bloudili.

Kousek za Garutem jsme zastavili v perfektní restauraci. Byla specializovaná hlavně na jahody (respektive koktejly z nich) – jmenovala se Liwet Pakasep Strawberry, ale měli tam i spoustu jídel za docela slušné ceny. Seděli jsme pod střechou, za hlavní budovou byla ještě zahrada s jezírky, mezi nimiž bylo několik otevřených dřevěných pavilonů. V nich byly pouze dřevěné nízké stolečky a sedělo se na zemi. I hlavní budova byla ze dřeva, respektive z bambusové konstrukce a zakrytá trávou. Dali jsme si Bakar - mysleli jsme, že to bude skopové, ale bylo to kuře, Bakar byl totiž způsob přípravy (pak jsme v překladači našli grilovaný). K tomu byla i polévka a na pití nám přinesli horkou vodu a skleničky. K cenám si připočetli 10 % daň, vyšlo nás to 100 Kč na jednoho i s balenou vodou.

Pokračovali jsme dále. Asi v polovině cesty do Tasikmalaye byla tradiční vesnice Kampung Naga. Málem jsme přešli odbočku na ni, byla celkem nenápadná. Zaparkovali jsme na prázdném, prostorném parkovišti. Přišel k nám chlapík, že dál můžeme jít pouze s ním jako s průvodcem. Vesnice byla dole u řeky, dolů se scházelo po 400 schodech, okolo byla políčka rýže. Měli tu tradiční rýži a rýži geneticky upravenou, která se sklízí třikrát do roka (tradiční pouze dvakrát). U vesnice tekla řeka, ale měli tu jakési vodní nádrže a mezi nimi chlívky s kozami na roštech – takhle vyrábějí kompost. Vesnici tvořilo 120 domků z rákosových rohoží se slaměnými střechami. Domky jsou natlačené jeden na druhý, okraje střech tak zároveň tvoří i zastřešení uliček. Průvodce nám ukázal vnitřek jednoho domu – byl to dům jeho bratra. Všechny domy měly obývací – což byla místnost s rohoží na zemi a skříní, kuchyň s otevřeným ohništěm a odkrývací bambusovou podlahou, a ložnici, kde byly také jen rohože. Domy jsou posazeny na kamenných podstavcích, aby je nesežrali termity, pod domem chovají slepice. Koupelny tu nemají, zřejmě se myjí v těch nádržích a vedle společenského domu byla jakási umyvárna. Kam chodí na záchod, jsme se zapomněli zeptat. Centrem vesnice byly dvě větší skoro stejné budovy - společenský dům a mešita - tam se nesmělo fotit. Místo muezina tu mají ohromný buben. Koupili jsme si tam další hudební nástroje – posouvací píšťalku a rezonující dřívko. Zapsali jsme se do pamětní knihy, byli jsme tam dnes jediní hosté. Od počátku roku zde byly 2 české páry. Opustili jsme vesnici, vystoupali jsme schody zpět k parkovišti a dali si kafe – kupodivu měli lógrové. Vyplatili jsme průvodce – dostal od nás 150.000 Rp. (rozhodli jsme se, že mu dáme stejně, jako tomu včera). Byl nadšen, zřejmě jsme ho přeplatili, na počátku říkal, že nemá stanovenou taxu.

Pokračovali jsme dále, do Tasikmalaye. Docela se zatáhlo a setmělo se - potmě se špatně hledá. Dostali jsme se do oblasti, kde měl být náš hotel. Protože už byla tma a my jsme tu nechtěli dlouho bloudit bez podrobné mapy, zastavili jsme si taxíka, aby nás tam dovedl. Nebylo to ani moc daleko, dali jsme mu za to 30.000 Rp.

V našem hotelu dle Bookoing Comu měli pouze dvoulůžkové pokoje, avšak nebyl pro ně problém přidat jedno lůžko - připlatili jsme asi 250 Kč. Hotel byl docela luxusní a nebyl ani moc drahý. Venku pěkně pršelo a tak jsme na večeri vyrazili až k deváté hodině. Kousek vedle hotelu byla jídelna. Měli tam nějaká jídla na talířích a ve várnících, nevěděli jsme, co si vybrat. Oni nás vybídli, ať si sedneme a začali nám snášet na malých talířcích všechny možné druhy jídel a k tomu kotel rýže. Mysleli jsme, že je to za nějaký paušál, a že bychom stejně zaplatili vše, co nám přinesli. Bylo to ale zřejmě myšlené tak, že čeho bychom se nedotkli, to bychom neplatili. Snědli jsme skoro všechno mimo nějakého špenátu a kousku ryby, což byly strašně pálivé porce. Jinak jsme měli asi hovězí, skopové, kuřecí maso, krevety, dušenou zeleninu. Za celou tuhle srandu včetně pití jsme dali 200 t Rp, na zdejší poměry dost. Ale když se to vezme, tak 400 Kč za žranici pro tři osoby s vodou a čajem není zas tak moc. Pivo zde ale neměli, tak jsme se chtěli podívat, jestli ho nemají někde vedle, ale všude měli jen nealko. Na pokoji jsme tedy vypili 1 láhev vína dovezeného z Čech. Internet nám nějak haproval, vypadávalo nám to.

10.4. st

Další den jsme se potřebovali přesunout poněkud na východ, naším cílem byla Yogyakarta, vzdálená 300 km, což se na celý den nezdálo tak moc. Ráno jsme celkem bohatě posnídali – měli jsme nudle, rýži, vaječné omelety, párečky, polévku, do které si člověk mohl sám doplnit ingredience, sladkosti, ovoce, dušenou zeleninu, croisanty, džusy - něco jsme ani nestačili ochutnat.

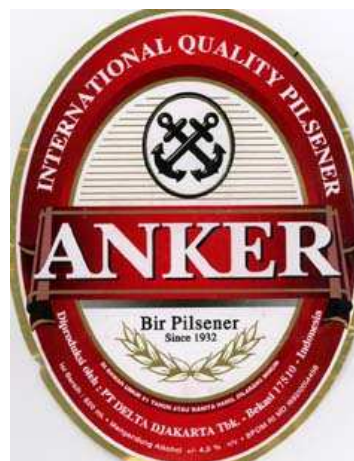
Asi o půl desáté jsme vyrazili na východ. Měla jsem to nastudováno, takže jsme vyjeli z města docela hladce. Zpočátku to vypadalo slibně, ale záhy se to začalo zadržovat. Podle mapy to vypadalo, že pojedeme nížinami, ale byly tam výškové rozdíly cca 200m a místy se musel překonat hřebínek mezi dvěma řekami. V Indonésii jsou velice slabé nákladáky, které se do kopců hrozně vlečou - dalo se špatně předjíždět a tak se to zdržovalo. Naštěstí jsou Indonésané slušní řidiči a dodržují pořádek při předjíždění a nikam se zbytečně necpou. Jako čuňata jezdí jen dálkové autobusové linky, které zřejmě honí čas, předjíždějí za jakýchkoliv okolností a předpokládají, že protijedoucí vozy nějak uhnou nebo zpomalí.

Zastavili na mostě přes řeku někde u Banjaru, a pozorovali vykládku šterku ze člunů. Měli tam úžasný pomník vojáka s tygrem, byl vymalovaný barvami jako živý. Většinou takové pomníky mají před vojenskými objekty.

Cestou jsme viděli reklamy na jednu restauraci, reklama se opakovala, tak jsme si to hlídali a rozhodli se tam zastavit. Když jsme tam zastavili a vystoupila jsem z auta, přiběhla servírka s deštníkem a chtěla mi ho nést nad hlavou, aby na mne nesvítilo slunce. Dali jsme si tam meníčko – rýži s kuřetem a polévkou a čajem po 15 000 Rp., zvláště jsme platili minerálku, ale i tak jsme to pořídili velice levně.

Pokračovali jsme dále. Za Purvokertem se silnice poněkud zlepšila, snad tím, že jsme byli blíže k moři, byla silnice rovnější a tak se i lépe předjíždělo. Jen jednou jsme se nechali nachytat. To když zřejmě chtěli ve městě zklidnit dopravu, tak hnali auta nesmyslným okruhem (byl spíše určený pro nákladáky). Od této chvíle jsme již pokaždé jeli přímo centrem města. Čas neúprosně ubíhal a kilometry příliš ne. Dvakrát jsme zastavili u obchodu a chtěli jsme koupit pivo, ale neměli ho.

Do Yogyakarta jsme dojeli za soumraku. Měli jsme však s Honzou dopředu nastudovaný příjezd. Pak Honza odměřoval dle tachometru vzdálenost mezi dvěma body na mapě a dle toho jsme odhadovali, kde máme uhýbat. Sledovali jsme to opět na tachometru a vycházelo nám to docela přesně. Vcelku perfektně jsme dorazili k hotelu. Hotel se jmenoval Ananda, a byl kousek od sultánského paláce, v zastrčené slepé uličce. Pokoj byl trochu cítit zatuchlinou, vana byla značně odřená a televize šla bídňě, ale stačilo nám to. Vyrazili jsme hned do města. Doufali jsme, že seženeme pivo a dáme si něco k večeři. Recepční nám sice jídlo nabízel přímo v hotelu, avšak to mohlo být bez piva. Pivo jsme sehnali ve stánku naproti sultánskému paláci. Když jsem ukazovala na vystavenou láhev, prodavačka hned pochopila, co asi chceme a vyndala další 2 piva. Pak jí ale nějaká paní musela přeložit, že jich chceme celkem 6 (byly po 23.000 Rp.).

Přešli jsme ulici a zašli do jídelny vedle brány do paláce. Měli tam jednoduché umakartové stoly, ale jídel docela slušný výběr a ceny velice nízké. Já si dala porci nudlů s kuřecím masem a stálo mne to jen 7.000 Rp. Vláďa s Honzou si k tomu ještě dali pečené kuře a nad plán jim přinesli rýži, navíc jsme dostali třikrát vývar. To celé spolu s vodami nás přišlo na naše peníze za 90 Kč. Zdá se, že směrem na východ je trochu levněji. Uvidíme.

11.4. čt

Ráno jsme ani moc nespěchali. Já si byla zaplavat, k snídani nám přinesli tousty s vajíčkem, a džemem.

Vyrazili jsme do Imogiri, které leží asi 15 km jižně od Yogyakarta. Jsou tam hrobky sultánů z Yogyakarta a Surakarty. Přijeli jsme na parkoviště, kde nebylo ani kolo, jen strážce, který nás hned zinkasoval o 5.000 Rp. Vyrazili jsme směrem k hrobkám a stoupali jsme nahoru po stupních, okolo nichž byly stánky, u jednoho zrovna rozkládala babka batikované látky. Bylo tu liduprázdno.

K samotným hrobkám se muselo vystoupat po 430 docela vysokých schodech. Měli jsme co dělat, zvládat je - na mojí délku kroku to bylo trochu moc. Okolo schodiště byla řada hrobů, dole pod schodištěm měli rozsáhlý rodokmen sultánské rodiny, podél schodiště byli pohřbeni vzdálenější členové rodiny. Nad schody byl plácek a nad ním nejhlavnější hrobka, po stranách další schody a dvě uličky s dalšími hrobkami. Hrobky však byly nepřístupné – některé jsou údajně otevřeny v pátek. Bylo docela vedro, měli jsme sebou pití, ale nestačilo nám, proto jsme si koupili další z chladicího boxu za 2.500 Rp.

Dole pod schody měli kasičku, vybírali tam milodary, tak jsme tam přispěli částkou asi 10.000 Rp (dvackou). Když jsme se vrátili k autu, zjistili jsme, že Honza nechal klíčky v zapalování a auto zůstalo nezamčené (útěchou bylo, že to bylo hlídané parkoviště). Dali jsme si u stánku kafe, vodu a takové zamotané kreky Harapany (jeden stál zřejmě 2 tis Rp.). Byly volně na stole v nádobě, která vypadala jako lucerna.

Vrátili jsme se do Yogyakarta a šli se osvěžit do hotelového bazénu. Abychom otrávil pár lidí doma, skypovali jsme si s nimi přímo z bazénu. Pak jsme vyrazili do města. V hospůdce, co jsme byli včera na večeři, jsme si dali oběd – já si dala k nudlům grilovaný lilek, Honza krevety.

Vyrazili jsme k sultánskému paláci s nádvořími, kterým tu říkají kratony. Okamžitě se k nám přidal samozvaný průvodce a řekl nám, že palác je zavřený. Mysleli jsme, že říká do dvou hodin, což nám připadalo normální, že měli přes poledne pauzu. Ale oni ho již ve dvě hodiny zavřeli, bylo krátce po druhé. Další průvodci nám nabízeli, že nás doprovodí do vodního hradu, ale odehnali jsme je. Chtěli jsme to vzít okruhem přes ptáčí trh. Hledali jsme ho, ale prý ho nedávno odstěhovali někam jinam, asi 3 km odtud, ale kam jsme nevěděli. Jen u křižovatky tam visela řada klíček, většinou s menšími zpěvnými ptáčky. Nad historickým centrem Yogyakarta se tyčily ruiny hradu Oma sari a jelikož k tomu vedly cedule „vodní

hrad“, tak jsme mysleli, že je to ono (i když jsem si říkala, že je to nesmysl - vodní hrad na kopci). Ruiny vypadaly jak z betonu, nahoře se zbytky kleneb.

Pod hradem jsme zahlédli kruhovou stavbu podzemní mešity. Sešli jsme k ní a obcházel ji, ale nemohli jsme najít vchod. Pokračovali jsme na jih k rozlehlým střechám, které jsme viděli ze zříceniny. Konečně jsme došli k tomu vodnímu hradu Taman Sari. Ale zase ho zrovna zavřeli – ve 3 hodiny. Prý je déle otevřeno v sobotu nebo v neděli. Potkali jsme dva studenty v uniformách, chtěli se fotit s Vládou a poté s Honzou. Pak jsme bloudili uličkami kolem, málem jsme vlezli někomu do domu - byly tam malé hezké domečky, některé pomalované. Obcházel jsme vodní hrad, u jednoho krámku bylo možno vylézt na terásku s výhledem do nádvoří vodního paláce – byly tam čtvercové nádrže se zelenou vodou. Dali jsme za to prodáváči nějaké drobné a on nás pozval do krámu. Já si tam koupila maličký batikový obraz na papíře za 20 tis. Rp.

Honza se začal bavit s nějakým člověkem o fotbale, myslel, že je to někdo od toho krámku, ale byl to další samozvaný průvodce. Zavedl nás do té podzemní mešity – vstup byl pod hradem, celkem dobře zašitý, označený pro nás nepochopitelnou cedulí, muselo se k němu jít po pár schůdkách nahoru – proto jsme ho předtím nenašli. Podzemní mešita měla dvě patra – spodní bylo určeno pro muže, horní pro ženy. Kruhový střed byl otevřený a tudy vedlo zespodu do prvního patra schodiště, uprostřed se rozděluje na několik větví, pod ním bylo jezírko. U vstupu tam chtěli nějaký bakšiš, spíše dar. Odměnili jsme průvodce, bez něj bychom vůbec nevěděli, kde ten vstup je.

Vyšli jsme na ulici, kde stáli rikšouni, zde se jim říká bečak. Sedí se vepředu a rikšoun šlape vzadu. Sedadla mají dost úzká, museli jsme jet každý zvlášť. Nabízeli, že nás odvezou na ptačí trh. Tvrdili, že je otevřený do 5 hodin, ale dřívější průvodce říkal, že jsou tam do jen do 4 hodin. Nechali jsme se raději dovézt do hotelu za 20.000 Rp jeden. Cestou můj rikšoun dvakrát učinil pokus zastavit v nějakém krámku u batik a pak u suvenýrů.

Večer jsme uvažovali o návštěvě restaurace Pura Wisata, kde měla být večeře formou bufetu a poté představení divadla Ramajany. Zkoušeli jsme hledat odkaz na internetu dle informačního letáčku, ale nešlo to otevřít. Asi by nás tam stejně stáhli z kůže.

Místo toho jsme prošli osvětlenou bránou směrem k sultánským palácům. Na prostranství před nimi jezdily kolem dokola kola cyklistické čtyřkolky. Řídil domorodec vepředu a vezoucí se turisté taky museli šlapat. Celé to bylo ozdobené svítícími obrazci ve tvaru různých zvířat apod. Kolem dokola jich tu byly desítky.

V uličce ke vstupní bráně jsme našli lidovou jídelnu. Měli tam moje oblíbené nudle s kuřecím masem – Mie Ajam za 6,5 t.Rp. a k tomu navíc Bakso, o čemž jsme neměli vůbec tušení, co to je, ale byla to pečená koule z mletého masa, jejíž okraje byly otevřené jak špekáček.

Pak jsme se vrátili do hotelu. Cestou jsme opět nakoupili pivo. Byla tam ta ženská ze včerejška a měla z nás strašnou srandu, že ho zase kupujeme. V hotelu měli v recepci také pivo, v chladáku za 25.000 Rp, my si tam koupili 3 kousky ještě před odchodem na večeři, a zůstalo jim tam jen jedno (ptali jsme se, jestli jich mají více, ale další prostě neměli).

12.4. pá

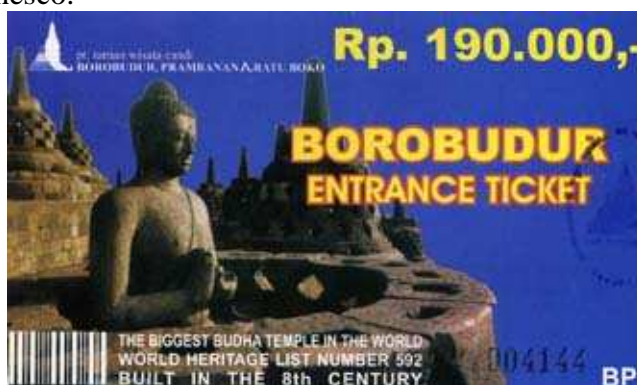
Ráno jsme vstali trochu dřív, odjeli jsme již v 7.40 a jeli městem směrem na sever do Borobuduru. V Yogyakartě bylo několik směrův naším směrem, avšak dál už ani jedna. Přes severní okruh se muselo projet jakousi šikanou, protože se tam stavělo mimoúrovňové křížení.

Cestou Vlád'a vyměnil v bance další peníze, kurs byl od toho letištního jen o 10 Rp vyšší. Cesta celkem ubíhala, v Muntilanu jsme se ale zasekli. Navigovala jsem podle ortofotomapy, které Vlád'a vytisknul. Google nám tam naplánovala trasu – měli jsme uhnout poměrně úzkou uličkou. Vlád'a ji minul, až když jsem tvrdila, že nás tam posílá Google, tak se vrátil a uhnul

jsem tam. Přesně to odpovídalo mapě, ale nutilo nás to zahrnout na most určený pouze motorkám. Museli jsme se tedy vrátit zpátky do Muntilanu. Pokračovali jsme ještě pár kilometrů dál a tam byla výrazná odbočka. Přímo u areálu Borobudur byla odbočka na parkoviště pro osobáky, ale přehlédli jsme, že se do něho mělo uhnout hned za křižovatkou do brány, pak jsme jeli kus dál vesnicí, na jejímž konci stál pěkně ozdobený buddhistický chrámek.

Borobudur není od silnice vidět, je okolo něho rozsáhlý park. Když jsme zastavili na parkovišti, hned před vstupem se na nás vrhli prodejci a my řekli, že nebudeme nic kupovat, když jdeme dovnitř. Zajímavé, že prodejci pochytili, jakým jazykem mluvíme a říkali „pozdeji“.

Borobudur je údajně největší buddhistická stavba na světě, je to v podstatě několikapatrová stupňovitá čtvercová pyramida, nahoru vedou 4 schodiště, každé z jedné světové strany. Schodiště jsou dost prudká, s vysokými stupni, v každém patře jsou stěny vyzdobeny reliéfy z Budhova života a nad nimi sedí ve výklencích sochy dalších Budhů. Horní tři patra jsou kruhová, tam již jsou jen kruhové dírkované zvony a uprostřed menší stúpa. Kdyby člověk prošel celou trasu – všechna patra kolem dokola, ušel by 5 km. Stavba je zapsána do seznamu světového dědictví Unesco.

Východ ze stavby byl východním směrem a za branou již stáli prodejci, kteří se na nás opět vrhli. Já jsem si pamatovala Johnnyho s pohlednicemi, od kterého jsem jich pár koupila. Honzu pronásledoval prodavač pyramidek, Vláďa vše filmoval. Pak se na nás nabalili další prodejci, nabízeli další zboží a byli hodně neodbytní. Já jsem si koupila další tričko, ani jsem nesmlouvala, protože stálo 40 tis Rp. Honza koupil unikátní zdobenou masku za 60 t Rp, prodavač mermomocí chtěl prodat dvě za 100 t. Rp. Tvrdil, že jsou do páru a že jednu samostatně neprodá, ale nakonec povolil. Ještě jsem koupila dva přívěsky ke klíčům po 1.000 Rp., tedy po 2 Kč. Vláďa s Honzou si koupili 2 klobouky po 70 t Rp, napřed za jeden chtěli 150 tis. Rp.

Když jsme vyjžděli ven z areálu, chtěli po nás doklad o zaplacení parkování. My ho ale nemohli najít, tak chtěli doklad od auta, který jsme měli v kufru. Vzhledem k jazykové bariéře nás raději propustili.

Pár kilometrů odtud je menší chrám Candimendut, je pyramidovitý, ale pouze s jedním schodištěm. Je jsme tam přibrzdili a já si udělala fotku, nechtěli jsme platit další parkovné a vstupné.

Z Borobuduru jsme jeli směrem do Yogyakarta a na východ do Prambananu. To je zase pro změnu významný hinduistický chrám, docela se to podobá Ancor Watu v Kambodži. Před Yogyakartou jsme se zastavili na oběd v restauraci Pringsewu, byla to zase taková zahrada, míchali tam mléčné koktejly, ale měli i různá jídla. Právě tam připravovali akci pro svatbu – židle byly zdobené povlaky s mašličkami a chystali tam ohromné okrouhlé nádoby na jídlo. Měli jsme tam vyplnit v indonéštině dotazník, jak jsme byli spokojeni. Byli jsme spokojeni a tak jsme tam dali samé smajlíky.

Docela nám trvalo, než jsem se probili Yogyakartou, kvůli stavbě toho okruhu. Díky tomu jsme se zase dostali do časové tísně. Prambanan leží jen asi 20 km od Yogyakarty a i když se jede po čtyřproudovce, nějakou dobu to trvá. V Prambanenu jsme zajeli na oplocené parkoviště, zaplatili za to 5 t. Rp., a tentokrát si pečlivě schovali parkovací lístek. Vstupné stálo 170.000 Rp. za osobu, byl tu zvlášť vstup pro cizince a zvlášť pro domácí, ceny se zřejmě výrazně lišily. Chrámy byly opět docela rozsáhlé, muselo se k nim jít docela daleko. Na kamenném podstavci stojí 6 kónických chrámků zasvěcených různým božstvům. Všechny jsou zdobené reliéfy a soškami z eposu Ramajana. Do každého chrámu vede strmé schodiště a uvnitř je tmavá místnost se sochou božstva, kterému je zasvěceno. Do největšího chrámu musel každý vyfasovat přilbu. Mysleli jsme, že je to proto, aby nám něco nepadlo na hlavu, ale bylo to kvůli tomu, že tam byly dost nízké průchody i na Indonésany, a člověk by si mohl rozbít hlavu. Tento hlavní chrám byl zasvěcený Šivovi.

V mapce areálu byl zakreslený i chrám Sewu, tak jsme k němu zašli, ač všichni ostatní mířili k východu. Asi věděli proč, protože ten chrám byla jen hromada kamenů, před ním byly 2 menší chrámky, jeden z nich opravovali a byl v lešení. V areálu měli také ohradu s malými jelínky, byla tam také budova muzea. K východu z areálu se muselo projít mezi stánky s tričky a suvenýry. V celém areálu nebyl k dostání hlt vody, proto jako první byly stánky s pitím a prodavači se nám hned začali vnucovat. U hadrů již prodavači byli spíše otupělí, koupili jsme tam Eviče šatičky.

Rozhodli jsme se, že jet k plánovanému erotickému chrámu Candi Sukuh nemá smysl, protože bychom tam sotva dojeli a další den bychom se dostali do skluzu. Tak jsme raději jeli na Surakartu. Jeli jsme až do tmy (stmívá se tu strašně brzy, již před šestou, čím dále na východ, tím dříve). Dojeli jsme do Sragenu a tam na poutači viděli hotel Palma. Za 320 t. Rp. jsme dostali 2 pokoje, protože měli jen dvojlůžkové. V jednom byly dvě postele, jedna širší, ale Vláďa usoudil, že by nám jeden pokoj nestačil (to by stálo 200 t Rp). Pokoje vypadaly docela slušně, ale s koupelnou to bylo slabší – pouze šlapky a veliká kád' s přírodním kohoutkem. Umyvadlo nebylo, i když tam trčely ze zdi roury a byl tam nějaký ohřívač. Na podlaze jsme viděli šváby. Tak jsme hygieně moc nedali a šli jsme spát poměrně brzy.

Na večeri jsme šli naproti přes ulici do obyčejné boudy. Dali jsme si Nasi Goreng, tedy smaženou rýži. I když jsme měli všichni to samé, nebyl náš účet dělitelný třemi. Ale jak se s nimi o tom bavit?

13.4. so

I když jsme měli objednanou snídani až na 7. hodinu, ťukali na dveře již před šestou a roznášeli snídaneň – přinesli to v polystyrénovém obalu. Byla to rýže s neidentifikovanou hmotou, která trochu vypadala jako pražení červi, ale mělo to kokosovou chuť, zřejmě to byla místní specialita Gudeng.

Chtěli jsme se co nejrychleji dostat na Bali a tak jsme již o půl osmé vyrazili směrem na východ. Bylo znát, že je sobota, byl poněkud slabší provoz. Taky silnice byla docela slušná, část byla čtyřproudá, část měla široký odstavný pruh, kde jezdily motorky. Naučili jsme se

indonéskou kličku – tj. předjíždět zleva tím odstavným pruhem. Na počátku se nám podařilo udělat průměr 45 km/hod. Jednotlivé úseky silnic se výrazně lišily – chvílemi to bylo skoro jako dálnice, někdy s odstavným pruhem, jindy pouze dvouproude. Cestou jsme viděli sopku Lawu, byla pěkně vidět, tak jsme si jí vyfotili.

Za Gampolem (pod Surabajou) provoz značně zhoustl, silnice byla úzká. Zastavili jsme se na oběd v Bangilu, kde byla otevřená jídelna u autobusové zastávky. Měli tam jídla nakreslená na obrázcích, tak jsme si podle nich objednali – dali jsme si místní variaci guláše (Gule). Z hospody jsme pozorovali cvrkot na místní autobusové stanici, většina autobusů stavěla způsobem – „máme zpoždění, nezastavujeme“, a cestující vystupovali za jízdy. Hned si nás vyhlédly 2 místní žebračky, Honza dal jedné 1.000 Rp a ona pak odjela busem.

Pokračovali jsme dál – v úseku Pasuruan - Probolinggo byla silnice čtyřproude a jelo se docela perfektně. Za Probolingem už silnice byla pouze dvouproude, bez odstavného pruhu, byla dost vlnitá a provoz silný. Tím se náš slibný kilometrický průměr značně snížil a stalo se, že jsme dojeli opět za tmy. Posledních pár kilometrů jsme jeli podél moře – jsou tu černé pláže kvůli blízkosti vysokých sopek. Na pobřeží zde také stála ohromná tepelná elektrárna na uhlí, které dováželi po moři v přeplněných lodích. Dojeli jsme do Situbonda, kde měl Vláda dopředu vyhlédnutý hotel Rosali. Celkem bez problémů jsme ho našli, přestože v mapce byl nakreslený na opačné straně silnice, než byl ve skutečnosti. Celkem jsme dnešní den ujeli 380 km. Dostali jsme dvoulůžkový pokoj za 300 t Rp., do kterého nám dali na zem přistýlku za 70 t. Rp. Hotel i pokoj vypadaly celkem honosně, pouze schody do patra byly velice strmé a koupelna byla stylu – když se budu sprchovat, osprchuji si záchod.

Šli jsme v hotelu na večeři, měli tu ceny okolo 20 – 30 t. Rp., dokonce tu čepovali Bintangu za 35 t Rp., to se nám dosud nestalo. Za hrozné považuji to, že v televizi tu chodí reklamy na stejné zboží jako u nás – např. sušenky Oreo (v indonéské verzi), zubní pasty, Vanish. Hlavní zpráva v televizi byla, že na Bali nezvládlo letadlo zastavení na přistávací dráze a spadlo do moře, naštěstí se všichni zachránili.

14.4. ne

Ráno jsme vyrazili směrem na Bali, měli jsme to jen asi 80 km. Vzhledem k tomu, že byla neděle, byl menší provoz, tak to docela šlo. Až v sedle pod Ijenem se to zadržlo. V kopci stálo plno nákladňáků a vypadalo to beznadějně. Pak pustili auta proti nám a nakonec náš směr, většina nákladňáků zůstala stát, jela jen menší auta. Samozvaní nahaněči nastavovali čepice, chtěli peníze za to, že to tu organizují. Uprostřed kopce stál napříč nákladňák, musel se objet po travnaté krajnici. Většina nákladňáků zůstala na místě, protože by neprojela, tak jsme je pak neměli před sebou.

Říkali jsme si, že třeba na převoz na Bali budeme muset stát frontu, ale byli jsme hned na radě a hned vjížděli na trajekt. Nejprve nás ale zkontrolovali policajti, chtěli pas a papíry od auta, taky si nás fotili na mobil. Lístek na trajekt nás stál 114 t Rp. (auto + pasažéři – platilo by to i pro větší počet lidí), za jednotlivce se platilo jen 6.000 Rp, tj. skoro jak za flašku vody. Do trajektu se vjíždělo z boku, Honzu tam složitě navigovali, aby si couvnu, asi tu nemají s bílými řidiči nejlepší zkušenosti. Cesta trvala 45 minut. Těsně u přistávacího mola plavalo několik kluků, kterým cestující házeli mince nebo i bankovky, a oni je lovili v moři a dávali si je do pusy.

Do hlavního města Bali do Dempasaru jsme to měli 160 km. Napřed nám doprava na Bali připadala docela pohodová, ale jak jsme se přibližovali k Dempasaru, provoz se zahušťoval,

jezdilo hodně nákladňáků. I když je zde spousta hinduistických chrámků a převažují zde hinduisté, je vidět, že sem expandují i muslimové, mají tu řadu rozestavených mešit. Byli jsme v muslimské restauraci na obědě – mohli jsme vybrat z vaniček různé typy jídel. Jak nám to dokázali napočítat (nevážili to), nevíme, ale stálo nás to i s pitím 86 t. Rp.

Zastavili jsme se u skalního chrámu Tanah Lot. Tyčí se na kamenném útesu nad mořem, ale na přístupu k němu to vypadá jako vietnamské tržiště - je tu hodně moc stánků, hlavně s oděvy. Přijeli jsme ke chrámu v podvečer a to byl zrovna odliv, tak byl chrám spojený s pevninou, při přílivu je na ostrově. Je to skalnatý kopec a na něm chrámeček se stupňovitými doškovými střechami, nahoru směřují pouze hinduisté. Pod skálou je svatý pramen, dávali tu poutníkům pít. Naproti pod skálou byl svatý had. Seděli tu dva mniši – jeden vybíral bakšiš, druhý svítil na něco baterkou, zřejmě tam byla nějaká zkamenělá podoba hada.

Na vyhlídce na klášter byla stolečková posezení, člověk si tam mohl sednout, jen když si něco objednal, tak jsme si dali jednoho Bintanga. Přinesli nám k němu dva ojněné pullitry a stál nás 45 t. Rp.

Odjížděli jsme skoro se setměním. Jeli jsme do Kutu, kde jsme měli objednané ubytování. Projížděli jsme celým městem, byla tam síť jednosměrek, jen to tu hučelo. Hotel jsme měli mít v ulici Kadiri, měl to být resort, projeli jsme ulicí tam a zpátky a nic jsme nenašli. Vláďa se ptal nahaněčů u jedné restaurace, ale nevěděli. Pak zašel do hotelu Aston a tam mu poradili – sice také nevěděli, ale zavolali do našeho rezervovaného hotelu Sari Bali a z Navigovali nás tam pomocí motorky. Sami bychom se těžko odvážili do užoučkových uliček, taky tu mohli mít z hlavní poutač. Vláďa to zkritizoval na Booking Com. Zřízenec z hotelu Aston dostal bakšiš, i když se ozýval, že nic nechce.

Šli jsme na Kadiri na večeri a doslali se do změní uliček, dokonce do slepé, skutečnost moc neodpovídala mapě. Zašli jsme do restaurace, ceny tu byly posazené výrazně výše, než jsme byli zvyklí z Jávy, měli i pivo, ale za 51 t. Rp. Ke konečnému účtu si připočetli navíc 10% daň a 5% za obsluhu, tak nás to stálo 400 t. Rp., tak drahé jídlo jsme na Jávě neměli.

15.4. po

Ráno se nám podařilo slušně zaspát. Já se sice vzbudila a koukla se na mobil, ale čas na něm mi připadal nesmyslný - je tu hodinový posun oproti Jávě. Pak přinesli snídani – tousty s marmeládou, pustila jsem televizi a zjistila, že je 9 hodin - a to jsme chtěli vstávat v 7 hodin. Tím byl poněkud narušen náš plán dnešní cesty. Vyrázili jsme na jih na poloostrov Bukit Badung k chrámu Ulu Wattu. Je to hinduistický chrám na útesu nad mořem. My jako nevěřící jsme se mohli na chrám podívat z vyhlídek ze stran, pak si prohlédnout blízké okolí chrámu, ale vlastní část s chrámem těsně nad mořem pro nás byla zakázaná. Možná to ale bylo jen kvůli nastávající náboženské slavnosti a není to tak vždy.

Pobíhaly tam opice, jedna skočila Čínanovi na záda a vzala mu brýle. Průvodce je od ní dokázal získat zpět za pamlsek. Také nám se nabízel průvodce, prý aby nás chránil před agresivními opicemi, ale na zpáteční cestě k autu už jsme žádnou neviděli.

Od chrámu Ulu Wattu jsme pokračovali do Jimbaranu, byly tam příjemné liduprázdné pláže. Za průjezd oblastí od nás vybrali nějaké drobné. Dojeli jsme až k rybímu trhu, kde prodávali různé druhy ryb, škeblí a všeho možného z moře. Dívali jsme se, jak tam porcují tuňáky, ani moc to nesmrdělo. Pak jsme popojeli kousek na sever, kde byla slušná plážička a bylo odtud vidět na letištní ranvej s přistávajícími letadly. Za ní zřejmě leželo to spadlé, protože ho nebylo vidět, asi ho příliv trochu odnesl. Nějaký chlapík hned nabízel, že by nás tam zavezl, ale nerozuměli jsme mu. S Honzou jsme se vykoukali a zaplavali si, moře bylo úplně klidné. Pak jsme se posadili do přímořské restaurace a chtěli si dát oběd. Při pohledu do jídelního lístku jsme však ztratili chuť. Nejlevnější jídlo měli za 150 t. Rp. Tak jsme si řekli, že to snad nemusíme, a jeli jsme pryč. V této oblasti měl být také chrám Ulun Siwi, ale nenašli jsme ho.

Vyrazili jsme směrem na Ubud. Jeli jsme po dálničním okruhu, tedy spíše čtyřproudu s křižovatkami, kvůli nimž se to vleklo. Hlavní křižovátku v Kutě stavějí mimoúrovňovou a na ní byla zácpa. V Rangari jsme sjeli z dálnice a zastavili se v malé jídelničce. Dali jsme si tam celkem opulentní oběd – mohli jsme si ukázat, co chceme ke kopci rýže – kousky kuřete, tuňáka, nějaký zeleninový karbanátek. Bylo to dobré, utratili jsme 140 t Rp.

Pokračovali jsme směrem do vnitrozemí. Naše první zastávka byla u Goa Gajah – sloní jeskyně. Scházelo se k ní do údolíčka s pralesem. Bylo tam několik chrámků, vstup do jeskyně je vytesaný do skály, je v podobě obličejů a kusu nohy, uvnitř je osvětlený prostor s valenou klenbou, stojí tam 3 sochy zabalené do látek. Před jeskyní jsou zapuštěné bazény se schodištěm a sochami chrlícími vodu. Od chrámů jsme již scházeli do údolíčka s divokým pralesem. Ještě předtím jsme se zastavili u jednoho stánku, kde nás zaujal hudební nástroj, který měl půlkulovitý tvar a na něm bylo místo strun pět drátků, na které se brnkalo. Jmenovalo se to anklun. V pralese byl lesní chrámeček s mnichem, který nás lákal dovnitř, šli jsme však dál k jezírku, byl tam také vodopád a ohromné kameny s vytesanými reliéfy. Všude kolem byla parádní příroda.

Chtěli jsme ještě vidět Jeh Pulu, zdobený skalní útes, ale nenašli jsme ho. Dojeli jsme do Ubudu, kde mělo být několik chrámů. Vyfotila jsem si chrám Dalem Puri, který již byl zavřený, fotila jsem přes kovanou bránu sochy – byly to dost tlusté, prsaté ženské. Pak jsme popojeli ke chrámu Puri Agan. Nebyla tam ani noha, ale dalo se vejít dovnitř. Bylo tam řada chrámečků s pozlacenými vyřezávanými dvířky. Kamenným průchodem jsme prošli do vedlejšího areálu Puri Agung. Připadali jsme si tam, jako když jsme vešli někomu do bytu. Ale když nás tam nějaký chlapík viděl, nic nenamítal. Je to údajně sídlo královské rodiny, tvoří ho několik zastřešených, otevřených místností s posezeními, za klimatizovanými tmavými skly mají zřejmě soukromé prostory. Okolo byla krásná zahrada se stromy, fontánami a sochami zvířat. Bylo to zajímavé, vyšli jsme východem, kde děti hrály vybíjenou.

Pak jsme se již vraceli do hotelu, měli jsme to ale přes celou Kutu. Chtěli jsme se podívat ke Ground Zero – což je památník obětem teroristického útoku z roku 2002. Památník jsme viděli, ale nepodařilo se nám v jeho blízkosti zaparkovat.

O kus dále jsme odbočili k nákupnímu centru a jídelně. Navečeřeli jsme se i přes pro nás nepochopitelný objednávkový systém. Bylo tam několik okének a ke stolům nikdo nechodil. Opět jsme to pořídili za pár tisíc. Pak se nám v obchodáku podařil Kauf – koupili jsme klasické profilované pultitry po 17 Kč (i když bez znaku Bintanga). Dojet k hotelu již byla hračka.

Ptala jsem se v hotelu na masáž, pak přišla paní, jestli jí chci, tak že to bude za 10 minut. Po půl hodině jsem se byla podívat, co se děje – co prý, kdyby to bylo až zítra. Říkala jsem, že to nejde, protože odjíždíme - tak mi to nabízeli na 11. hodinu večer, což jsem řekla, že je moc pozdě. Slíbili, že masérka tu bude do půl hodiny - zase nebyla, chtěla přijet až na 11. hodinu, tak jsem to definitivně zrušila.

16.4. út

Tentokrát jsme vstali brzy, Vlád'a šel hned nahlásit, že chceme snídani, slíbili, že nám ji na pokoj přinesou za 10 min. Zase se nic nedělo, všichni sedící u recepcy byli obslouženi a my nic. Vlád'a demonstrativně projel s kufrem okolo recepcy, pak teprve snídani přinesli. Při odchodu se recepční ptala, zda nepotřebujeme taxíka. Přitom jsem jí včera říkala, že máme auto - kam podle ní asi Vlád'a jel s tím kufrem? Vyrazili jsme z Kutu směrem na východ. Jeli jsme po dálnici, provoz nebyl příliš hustý. Kousek za koncem dálnice měla být jeskyně Goa Lawah. Byl tam však hrozný šrumec, zrovna se tam konala nějaká náboženská slavnost a bezvěrci dovnitř nesměli. Tak jsme se na to dívali přes plot a viděli jsme kněží, jak žehnají klečícím lidem, jak lidé (hlavně ženy s koši na hlavách) čekají před jeskyní. V koších zřejmě bylo jídlo a požehnali jim ho. Někteří lidé s kněžími se modlili na pláži, davy lidí do areálu pouštěli po skupinkách. Byla to zřejmě slavnost Galungan slavící vstup svatých duchů a božstev na věčnost.

Pak jsme jeli do tradiční balijské vesnice Tenganan. Auto jsme museli nechat zaparkované před bránou, vesnice je obehnaná zdí. Hned se nás ujal samozvaný průvodce. U vchodu seděl v boudičce chlapík s knihou návštěv, do které se musel každý zapsat a k tomu připsat částku, kolik dá vesnici dotaci. My dali dohromady 50 t. Rp., ceny se dost lišily. Vesnici navštěvuje docela dost lidí - značně více než vesnici Naga na Jávě. V dubnu zde byli dvě dvojice Čechů.

Chlapík nás vodil po vesnici a pod záminkou, že nám ukáže, jak jeho žena tká šátky, nás zavedl k němu domů. Zde měl prodej šál, šátků a vyřezávaných obrázků. Koupili jsme od něj vyrytou mapu Bali, vyryl nám na ni nápis Family Mikulec. Ukazoval nám společné prostory vesnice - přípravnu jídla, slavnostní prostor pro svatby a pro pohřby. Prý tu mají velké slavnosti v červenci, ty trvají asi týden. Ve vesnici nebyli skoro žádní lidé, většina jich byla na náboženské slavnosti. Dozvěděli jsme se, že děti prvního stupně chodí do školy dopoledne, 2. stupeň odpoledne. Koupila jsem si malou krabičku pletenou z rýžové slámy.

Měli jsme v plánu ještě návštěvu vodních chrámů - zastavili jsme v Candi Dasa, kde měli jezero s lekníny. Byla to hodně turistická oblast, nepodařilo se nám přes resorty dostat k moři na pláž, každý resort totiž měl svůj díl pláže. Pokračovali jsme už do vnitrozemí a rozhodli jsme se jet rovnu ke chrámům Besakih. Stoupali jsme do hor, místy jsem měla pocit, že jedeme úplně někam jinam, protože silnice se šíleně kroutila, aby zdolala značné převýšení.

Besakih je ohromný chrámový komplex, v boudičce u silnice jsme zaplatili 15 tis. Rp za každého a 5 tis. Rp za auto. Zastavili jsme kousek vedle silnice na bahnitém parkovišti. Hned se na nás vrhlo pár chlapů, že pokud chceme dovnitř, musíme mít průvodce, protože je náboženský svátek. Na schodišti pod chrámem nás obklopila řada děvčat, že prý musíme mít sarong a že ho pronajmou za 30 t Rp, bohužel jsme s nimi nepolemizovali, i když by to asi stálo za to. Jeden samozvaný průvodce se k nám přidal, ale Honza mu řekl, že nehodláme

žádné služby platit, tak to vzdal. Je jasné, že s tím průvodcováním to byla jen finta. Do hlavního chrámu cizince nepouštěli, ale byla tu řada dalších, kde se vstupem nebyl problém. Byly tu chrámky s vícepatrovými pagodkami s doškovými střechami. Vystoupali jsme až k nejvyššímu chrámu Pura Gelap. Nevěděla jsem, zda můžeme vstoupit, ale jeden domorodec nás pozval dále. Řekl, ať si sedneme a meditujeme, pak nám přinesl košíčky s kytkami, dal mi kytku za ucho a zapálil vonnou tyčinku a říkal, ať to vstřebáváme. Nakonec z něho samozřejmě vylezlo, že očekává dotaci pro klášter, Honza do kasičky hodil dolar, on tvrdil, že je to málo, ale odešli jsme a více nedostal. Jeho podkuřování nám bylo proti mysli.

Když jsme scházeli schodištěm okolo hlavního paláce, valil se proti nám dav věřících se slunečníky a koši na hlavách, šli jak stádo nosorožců. Koukali jsme, že dalšími schodišti v areálu kláštera se valí také davy nahoru, jen tak tak jsme uhnuli. Konečně se nám podařilo sejít dolů. Jeli jsme nejkratší cestou k dálnici, obejeli Denpasar a vjeli do Legianu (což je vlastně souměstí s Kutou). V našem původním hotelu neměli ubytování na více nocí, tak jsme měli rezervovaný Puri Etnik Hotel. Bylo to poněkud blíže k živému centru. V Legianu jsou ulice jednosměrné, tak je to tam celkem divočina (v mapě jsme jednosměrky neměli označené). V ulici, kde měl hotel být, jsme nejprve nic nenašli, bylo to opět v zastrčené boční slepé uličce se skoro nečitelných značením.

Hotel byl ve vnitrobloku, tvořily ho přízemní bungalovy. Dostali jsme třílůžkový bungalov. To, že nesplachoval záchod, bychom ještě překousli, ale když Honzovi upadla sprcha, šel to Vlád'a reklamovat. Dva patlalové se s tím snažili něco udělat, pak nám nabídli daleko menší, pouze dvoulůžkový pokoj, že by do něj dali přistýlku. Nakonec jsme skončili s tím, že jsme dostali dva 2 lůžkové pokoje, za cenu toho původního (nakonec to bylo ještě méně).

Na večeri jsme vyrazili směrem ke hlavní silnici. Skončili jsme však dříve, v příjemné venkovní restauraci v boční uličce kousek od hlavní. Dali jsme si tam klasické menu s nudlemi a pivo. Po večeri jsme obešli poměrně velký blok – k moři a hlavnější ulicí zpět. U moře byly veliké, hodně luxusní resorty.

Honza ještě o půlnoci vyrazil do ulic. Ulička, kde jsme byli na večeri, byla uzavřená, tak to musel obejít a skončil v německém baru, kde měli točený Bintang a přenášeli fotbalový pohár. Přišel na pokoj až ve tři hodiny ráno. Říkal, že tou dobou již bylo skoro všude mrtvo. Od servírky se dověděl, že největší šrumec tu mívají v červnu, kdy přijíždějí australáci.

17.4. st

Honza s námi, vzhledem k noční akci, nejel a zůstal v Legianu. Byl se koupat a nechal si za 14 Kč vyprat a vyžehlit prádlo.

My s Vlád'ou jeli k jezeru a kráteru Batur. Jeli jsme po dálnici, co to šlo, pak uhnuli a pořád mírně stoupali, provoz nebyl nijak silný. Dorazili jsme na okraj kráteru, kde byla restaurace s vyhlídkou, tak jsme si tam dali kafe. Pod sebou jsme měli jezero a vnitřní kráter Mt. Batur, který vystupuje uprostřed kaldery. Pak jsme sklesali na dno kráteru k jezeru. Z přístavu v Buahanu měly jezdit lodě do domorodé vesnice Trunyanu, ale nebyla tam ani loďka, jen nás chytali dva nahaněči, jeden nás honil dokonce na motorce. Zastavili jsme u

jezera, zrovna tam myli nákladák a když odjel, zjistili jsme, že se tam myjí i ženské - byly do půl těla nahoře odhalené a při tom praly prádlo. Okolo jezdili nějací chlapi na vydlabaných kánojích. Rozhodli jsme se do domorodé vesnice prorazit po souši. Vedla tam silnička, ale hodně úzká, s prudkými stoupáky, klesáními a zatáčkami. Asi dvakrát jsme potkali protijedoucí auto, potkávání bylo velice natěsno. Dojeli jsme do vesnice Abang, kde jsme se trochu prošli vesnicí, vesničané nás zdravili. Dál měla dle mapy být silnice o řád nižší, schylovalo se k dešti, tak jsme do Trunyanu nejeli, protože vesnice Abang nám připadala dostatečně domorodá.

Vrátili jsme se a vydali se kolem jezera z druhé strany. Jsou tam termální prameny, všude je tam inzerovali jako „natural“, ale na obrázcích byly jen bazény. V jídelně v Toya Bungkah jsme si dali jídlo – Vlád'a pečené kousky ryby a já Nasi goreng, bylo to za pár. Jeli jsme ještě dále, až na konec jezera. Na konci jezera za Songanem stojí klášter Ulu Danu, v mapě je značen stejným jménem jako klášter nahoře na hraně kaldery. Chtěli jsme zajít dovnitř, ale od někud se vynořil chlapík a říkal, že musíme mít sarong. Vzhledem k tomu, že trochu přšelo, tak jsme ani dovnitř nešli a vraceli se. Cestou byly hrozně velké hluboké louže, motorkáři je měli problém projet. Viděli jsme tam na motorkách holčičky, vypadaly asi tak na 10 let (neměly ještě žádné znaky ženství). Chcíplo jim to před louží, snažily se to znovu nastartovat, ale asi to zahltily, tak se jim to nepodařilo. Nakonec to odtláčily pár metrů zpět do opravy.

My se vrátili stejnou cestou nahoru z kráteru. Z hory Mt. Batur asi ne tak dávno vytékalo spousta lávy, byly tam lávové skalky a nebyly ani moc porostlé.

Nahoře na hraně kráteru byl klášter Ulu Danu Batur. Když jsme tam zastavili, hned se na nás vrhly dvě ženské a že prý ke vstupu potřebujeme sarongy. Dala jsem Vlád'ovi hadr z Thajska a myslela jsem, že pro sebe použiju svůj šátek (měla jsem sukni do půl lýtek). Ženské prohlásily, že to nestačí (v Thajsku by to stačilo) a začaly mne balit do sarongu. Za 50 t.Rp mohl být můj, ale já jsem nechtěla a posílala jsem Vlád'u dovnitř samotného. Nakonec jsme se dohodly na pronájmu za 10 t Rp. (napřed chtěly 20 t Rp). Byly zde vlastně 4 kláštery vedle sebe, navzájem nebyly propojené. Prvním jsme prošli zadarmo, do druhého nám ženská, co nabízela sarongy, prodala lístek za 10t. Rp, vedlejší klášter měl již být na jiný lístek. V klášteře bylo plno vysokých chrámků s věžičkami s doškovými střechami, až sedmipatrovémi. Z kláštera byly pěkné pohledy na kalderu i na sopku Mt Agung - což je nejvyšší hora Bali, která se na chvíli vyloupla z mraků. Pokladní nás poslala cestou mezi kláštery na vyhlídku, kde byl ještě jeden menší chrámový komplex. Na okraji vyhlídky seděl chlapík a tvrdil, že je umělec a nabízel nám obrázky. Prý k malování používá lávu, jeden obrázek nabízel za 1 dolar, směšná cena, ale stejně jsme nekoupili. Předtím mi ženská na vyhlídce nabízela tričko s nápisem Bali za 2 \$ (původní cena 7 \$). Vedlejší klášter byl volně přístupný, nebyla tam ani noha. Včera tu asi byly ty náboženské slavnosti, protože tu byl hrozný binec. Měli tam strašně šklebící se sochy.

Pokračovali jsme po hraně kaldery dál do Penulisanu. Měl tam být klášter Puncak Penulisan. Na mapě byl zakreslený asi 3 km severně u vedlejší silničky, zřejmě však byl přímo na křižovatce. Muselo se však k němu vylézt po schodech až na vrcholek kopce. My jsme chtěli najít ten klášter zakreslený v mapě a jeli jsme o kus dál. Na první odbočce silnička prudce klesala, byla to vedlejší cesta na dno kráteru, další vedla dále po hraně. K nějakému klášteru jsme dorazili, byl však zcela opuštěný. Zde, v nadmořské výšce cca 1600 m.n.m., byla mlha, což vypadalo dost tajuplně, ale jinak na něm nebylo celkem nic zajímavého. Ale bylo to zřejmě špatně zakresleno v mapě.

Rozhodli jsme se, že vracet se budeme po jiné silnici a to přes Pakangan. Cesta prudce sklesala z hrany kaldery a pak vedla pořád rovně a nebyl na ní ani moc silný provoz. Cestou jsme viděli opět náboženskou slavnost – provoz tam řídil nahaněči v kostkovaných sarongách s hákovými kříži. Kousek vedle silnice klečeli na zemi stovky lidí se symboly hákových křížů

na prsou, nacpaných na sebe a modlili se. Zastavit jsme nemohli, protože nahaněči tu řídili dopravu a nebylo se kde odstavit.

Dolů jsme se dostali celkem pohodově, teprve na silnici za Ubudem se zahustila doprava. Rozhodli jsme se objet Dempasar severní stranou, vypadalo to směrem k našemu ubytování blíže. Okruh však není kompletní, je dost pofiderní, protože je na něm řada mostů, ty však nerozšířili, tak se vždy dva pruhy sjíždějí do jednoho. Z konce dálnice jsme se dali na Kutu, to již byla skoro tma. Uhnuli jsme moc brzy a bloudili někde po předměstích Legianu. Předpokládala jsem, že to bude propojené, ale nemohli jsme prorazit. Dojeli jsme k moři, uhnuli podél něho, ale odhodilo nás to na pláž, tak jsme jeli kus po ní. Doufala jsem, že z ní sjedeme na příbřežní silnici, ale bylo to slepé, museli jsme se vrátit. Již jsme se blížili do centra Legianu k našemu ubytování, když Vlád'a ztratil trpělivost a zastavil taxíka, ať nás dovede k hotelu. Nebylo to již daleko, ale ztratili jsme hodně času předtím na těch předměstích.

Večer jsme byli opět na večeři v restauraci jako včera a pak šli na točené pivo do německé hospody, kde byl v noci Honza. Spát jsme šli o půlnoci.

18.4. čt

Ráno jsme vstali o půl sedmé a bez snídaně (nebyla totiž v ceně a měli ji mít až od 7:30) jsme vyrazili směrem na sever. Zase jsme se dostali do problematické oblasti jako večer, byly tam ukazatele pouze na Tanah Lot a ne na výpadovku k trajektu. Ale nakonec bylo lepší, že jsme jeli po vedlejších, protože tam byl slabší provoz. V mapě silnice vedla zcela rovně, ale ve skutečnosti na křižovatkách byla odbočka vždy posunutá o min. 50 – 100 m a nevědělo se, kterým směrem jet. Ani na hlavní silnici nebyl moc silný provoz. Těsně před trajektem, u brány označující vjezd do Bali, jsme si dali jídlo – kuře s rýží a pánové chtěli navíc sup, servírka se divila, že k jídlu chceme ještě polívku, protože tady se používá jako hlavní jídlo. K pečenému kuřeti s rýží dostali ještě další ¼ kuřete v troše pěkně pálivé polévky. Účtovali nám to pěkně draho 60 t Rp za pečené kuře a 50 t Rp za polévku. Pěkně nás natáhli, ale ceník tam nikde nebyl a tvářili se, že neumějí anglicky.

Na trajekt jsme najeli hned a chvíli potom i odrazili, loď vypadala docela moderně a taky docela rychle jela. U protějšího břehu jsme byli po dvaceti minutách, ale pak dalších dvacet minut čekali, až se uvolní přistávací molo. Motorkáři vyrazili z lodi sotva se vyklopila vrata.

Provoz na silnici nebyl nijak hustý, celkem to ubíhalo. Jen v kopci stály dva kamiony a samozvaní nahaněči tam chtěli peníze, za umožnění průjezdu. V jednom případě opravdu pomohli, tak od nás dostali 400 Rp. Mám podezření, že sami řidiči odstaví svůj kamion a vydírají ostatní řidiče. Odstavené auto se místo trojúhelníkem označuje větvemi.

Měli jsme docela slušný kilometrický průměr, ale před Situbondem se provoz zahustil, a průměr jsme ztratili. Městem Probolingo jsme projížděli již za tmy, za městem jsme uhnuli

směrem na Bromo a ubytovali se v hotelu Bromo View. Zvenku vypadal docela honosně, ale byl celkem levný. Dostali jsme dva dvouložkové pokoje po 200 t Rp. Měli tu i pokoje za 90 t Rp, ale pouze s ventilátorem, my si raději vzali pokoj s klimatizací. Večer se spustil slejvák, opravdový monzun, ze střechy stékaly proudy vody. Šli jsme do hotelové restaurace na večeři. Honza si objednal hovězí. Napřed objednávku přijali, po chvíli však přišli říci, že hovězí není. Já si dala pro změnu Mie Goreng (nudle), provedení bylo opět jiné než jsem měla dříve. Internet fungoval pouze u recepce v restauraci, tak jsme tam chvíli poseděli s Bintangem (všechny chlazené jsme jim vypili).

19.4. pá

Ještě skoro v noci nás probudil v 3:50 zpěv muezina, mešita byla hned za hotelem a okénkem z koupelny se to neslo jako tlampačem. Ze včerejšího oběda na Bali jsme měli všichni střevní potíže. Takže nejen, že nás natáhli, ale ještě nám dali něco zkaženého. Šmejdi.

Poměrně brzy jsme vyrazili směrem ke kráteru Bromo. Ke snídani byl indonéský švédský stůl – nudle, rýže, různé kousky masa, ovoce. Bylo jasno, tak jsme nad sebou viděli prudké svahy kráteru. Na neskutečně prudkých svazích tu pěstují různé druhy zeleniny. Po včerejším dešti jsme viděli několik sesuvů, i když políčka mají proti ujíždění speciálně odvodněná šikmými rýhami. Pod Bromem jsou dvě velice fotogenické vesničky. V té druhé nás stavěli, vážla komunikace, ale zřejmě nám nabízeli odvoz do kráteru. Cestou nahoru jsme potkávali džípy, které již jely dolů. Nahoru se totiž jezdí velice časně. Dojeli jsme nahoru, tam byla pokladna, zaplatili jsme vstupné 20 t Rp za každého a parkovné. Hned se na nás vrhli nahaněči a nabízeli nám odvoz do kráteru – buď na koni nebo na motorce nebo džípem. První dvě možnosti pro nás nepřípadaly v úvahu, ptali jsme se na auto, ale chtěli 300 t Rp, pak snížili na 200 t Rp, ale níž už nechtěli jít. Od džípu by to bylo k aktivnímu kráteru, ze kterého se občas trochu kouří a který vypadá velice čerstvě, jeden kilometr. Motorky by nás odvezly dál, ale zdolat kopec na hranu kráteru by bylo stejně dost časově náročné. Tak jsme se jen pokochali krásnou vyhlídkou na dva krátery uprostřed ohromné, celkem ploché kaldery. Jeden kráter je naprosto přesný kužel uprostřed kaldery (již trochu porostlý), vedle je nový kouřící kráter, již ne tak pravidelný.

Když jsme se vraceli dolů, zezdola se již po úbočích kopců válely cáry mlhy. Cestou jsme zastavovali a fotili, hlavně ta políčka. Zezdola už hora Bromo pro mlhu nebyla vidět. Dobře vědí, proč tam vozí turisty brzy ráno.

Sjeli jsme na hlavní silnici a zastavili se na oběd v jídelně v Bangilu, kde jsme byli cestou tam. Před Surabajou jsme najeli na placenou dálnici. Bylo to ale špatně značené, nebylo žádné návěstí předem, proto Vláďa nestihl odbočit, protože jel ve středním pruhu. Musel se na prvním U-turnu vrátit zpět. Provoz na dálnici byl velice hustý, tedy nijak rychlý, ale velice nám to pomohlo. Projeli jsme asi 20 km západně za Surabaju a za dálnici zaplatili 6 + 7 tis Rp. Cestou jsme viděli skoro povalený nákladník opřený do svodidel.

Pokračovali jsme dále na západ, měla tam být čtyřproudá silnice, ale místy to byla pouze silnice s širším odstavným pásem, kde jezdily motorky. Provoz byl docela hustý s hodně kamiony, předjíždělo se zleva i zprava, divočina.. Z Babatu jsme volili severní variantu trasy směrem k moři a pak podél něho. Sice to bylo o něco delší, ale usoudili jsme, že to bude více po rovině. Tuto trasu ale bohužel využila i většina kamionů.

Dojeli jsme do Tubanu, kde jsme se pokusili ubytovat v hotelu Tuban Resort. Chtěli v něm však neskutečnou cenu 1.300 t.Rp. Asi o 1 km dále jsme se nakonec ubytovali v hotelu Basra. Měl velice slušný standart, pokoje byly přístupné z krásného, vegetací zarostlého atria se stromy, jezírkem, sochou a dětským kolotočem. Stálo nás to 370 t. Rp za třílůžák, náš pokoj však neměl okno.

Honza se tam seznámil s jedním řidičem, který říkal, že pronajímá auto včetně svých služeb jako řidiče za 500 t Rp denně včetně benzínu. To nás vycházelo zhruba stejně bez

řidiče. Měl tam zrovna nějaké klienty z Kalimantanu, říkal, že jednou vezl i Čechy, kteří cestou neustále popíjeli.

Zašli jsme si přes ulici na večeri do lidové jídelny, kde jsme si dali naše oblíbené Mie Ayam (kuřecí nudle), po večeri jsme se trochu prošli po ulici - byly tam hlavně krámy se spotřebním zbožím.

20.4. so

Ráno jsme měli objednanou snídani na 7. hodinu, ale museli jsme to asi v 7:20 urgovat - oni na nějakou tu minutu nekoukají. Měli jsme v plánu dojet do Cirebonu, což bylo odtud asi 450 km. Vzhledem k tomu, že 200 km mělo být po čtyřproudu, zdálo se to reálné. Silnice z Tubanu však byla v hrozném stavu, samá díra, strašně hustý provoz s kamiony, vlekli jsme se jak šneci. Ve vesnici Bulu jsme ztratili trpělivost a uhnuli jsme na silnici 2. třídy (vypadala asi jako naše 4) a namířili jsme si to na jižní trasu do Semarangu přes Bloru a Purwodadi. Cesta po vedlejšce byla celkem v pohodě, pouze proti nám vytrvale jezdily malé nákladáky s kamením, místy jsem pochybovala, zda vůbec jedeme správným směrem. Ale byla to nejrychlejší část naší cesty do Semarangu. Jižní cesta byla sice o něco méně vytížená, ale o to více rozbitá, jen místy byly kousky s betonovým povrchem, tam se dalo jet rychleji. Dvakrát jsme ale stáli, protože se jelo jen jedním pruhem (ten druhý betonovali), druhé zastavení trvalo skoro půl hodiny – pouštěli proti nám nekonečnou šňuru aut. U těchto omezení jízdy vždy byli nahaněči, kteří to tam organizovali a vybírali za to peníze. My jsme jim nic nedali, za to že nás nechali tak dlouho čekat. Oni ale po nás nic nechtěli, ještě nám zamávali.

Na oběd jsme se zastavili v restauraci v Mranggenu, zaujali nás tu inzerováním steaků. Byla to jednoduchá stavba z bambusu, uvnitř obsluhoval tak mladičkový personál, že to snad muselo být učňovské středisko. Objednali jsme si hovězí steak s hranolky (já tedy kuřecí s rýží)). Když jsem se sháněla po toaletě, poslali mne někam, co jsem v životě neviděla. – byla tam betonová podlaha, nádoba s vodou a v jednom rohu malá dírka. Asi se tu myla obsluha, měli tu na polici kartáček na zuby. Jak by se dala dělat velká potřeba, jsem se nepokoušela ani domyslet. K záchodu se procházelo kuchyní. Jídlo nám přinesli na rozpálených plotýnkách ve tvaru krávy. Když jsme chtěli vodu, přinesli nám ji ve sklenicích, což jsme s díky odmítli. Bylo to velice dobré a za celkem slušnou cenu.

Před Purwodadi jsme uhnuli na okruh, ale to jsme si dali. Silnici se to už skoro nepodobalo, byl to spíše tankodrom. Pracovalo tam pár nějakých šmudlů, kteří do největších děr dávali kameny, ale hodně velké, tak místo děr vytvářeli hrboly.

V Semarangu jsme chtěli najet na dálnici, ale bylo tam tak bídné značení, náš směr na východ zcela chyběl, jižní okruh byl zřejmě značen S-ring. Takže jsme se pak řídili ukazateli na Jakarta, ale to nás zavedlo do centra města a na výpadovku z centra. Mezitím začal silný monzun a valilo se plno vody, auta i motorky jezdily ve vodě skoro po nápravě.

Měli jsme ujet 250 km a již se skoro stmívalo (i díky tomu slejváku). Ze Semarangu vedla již čtyřproudá silnice. Na mapě jsme měli dvě části nakreslené pouze dvouproudé, ale byl to celý čtyřproud. Za tmy a mírného deště to však bylo dost hrozné. Přesto jsme urazili asi 120 km za dvě hodiny, což byl tedy výkon.

Dojeli jsme do města Pemalang. První hotel, na který jsme narazili, byl obsazený. Ubytovali jsme se v hotelu Santana Mulio. Dali nám do pokoje přistýlku, stálo nás to 360 t Rp. Cestou jsme chtěli někde koupit pivo, ale ani v řetězci Alfamart ani Indomaret ho neměli. Požádali jsme o něj v hotelu a oni nám ho za 30 t Rp za kus někde sehnali. Večeri jsme si dali také v hotelu, neuměli tu skoro ani slovo anglicky, ale ceny skvělé – do 15 t Rp za jídlo.

21.4. ne

Měli jsme před sebou poslední úsek cesty do Jakarty. Bylo to asi 300 km, z toho více než polovina po dálnici. Před Cirebonem byl již zřejmě vystavěn nový kus dálnice, ale neměli

jsme jí v mapě - bylo to tam značené nějak divně, tak jsme na ní neuhnuli. Cirebon se celý objel po okruhu, za ním zase kus dálnice chyběl. Ukazatele na Jakarta byly po severní cestě, ale my jsme usoudili, že je lepší jet větší část po dálnici, tj. přes Bandung. Není jisté, že tato volba byla správná. Okolo města Sumedangu se totiž musí překonat dosti velké kopce a předjíždět nákladáky se nedá. Ve městě Sumedang byla neskutečná zácpa, měli tam nějakou islámskou náboženskou slavnost, vypadalo to jako první přijímání, menší děti byly ověncené a dostávaly nějaké dary, bylo tu hrozně moc aut, průjezd městem byl uzavřen, okruh naprosto ucpán.

Až když jsme dojezili do Bandungu, tak jsme se konečně dostali na dálnici a to se již jelo dobře. Jen opět přšelo. Zastavili jsme se na oběd na dálničním odpočívadle. V jídelně, kam jsme zašli, nám opět přinesli plno mističek a my si z nich vybrali ty, které nevypadaly moc pálivě. Pak nám to nějak napočítali a vyšlo to celkem standartně. Pikantní na tom bylo, že se číšník ptal, co bylo v jedné mističce, ale jak jsme mu to měli říci? Nějak to však odhadnul.

Odpoledne jsme konečně dojezili do Jakarty. Chtěli jsme se podívat do starého přístavu, tak jsme to vzali okolo Jakarty po severním okruhu, což vypadalo nejkratší. Okruh byl na mapě nakreslený, ale ve skutečnosti ta severní větev není dostavěná. Okruh se buduje a díky tomu jsou tu jízdní omezení a není vůbec výhodné tudy jet. V místě, kde je přístav, již dálnice je, ale už jsme na ní nenajížděli, jeli souběžně podél ní. Pod dálnicí byly kanály a podél přilehlé železniční tratě neskutečné slamy.

Do přístavu se projelo bránou po zaplacení pár drobných tisíc. Autem se dá zajet až nakonec mola, podél dlouhé řady plachetních lodí, které zde kotví šikmo ke břehu. Většinou vypadají docela ošuntěle, nevím, zda ještě někdy vyjíždějí na vodu. Někteří cizinci na ně dokonce lezli po hodně vratkých a prudkých lávkách, tedy spíše prknech s příčnými hranolky. Opět začalo pršet, ale neštěstí ne moc. Hned vedle je skutečný živý přístav s ohromným překladištěm a jeřáby.

Chtěli jsme se na lodě podívat ještě z druhé strany – přístav byl vlastně v jakémsi úzkém umělém zálivu. Cesta na druhé straně však vedla do takové vietnamské tržnice a přes davy se to tam nedalo projet. Parkovat se tam také nedalo, tak jsme to vzdali. Byla tam i pěkná historická budova námořního muzea, právě v něm zavírali. Dnešní den řídil Honza a ten se chtěl se trochu projet po Jakartě, zamířili jsme tedy do centra. Bylo to celkem složité, je tu skoro pravidelná čtvercová síť, ale většina ulic je jednosměrná a není to skoro značené, tak jsme chvíli projížděli městem, viděli jsme velice výstavné objekty ať už klasicisní či moderní. Již se ale stmívalo a to ještě zhoršilo orientaci, proto jsme se rozhodli jet na letiště. Chvíli nám trvalo, než jsme se opět střelili na dálnici, nájezd na ní byl velice dobře ukrytý a značený až na poslední chvíli, minuli jsme ho a najeli na dálnici opačným směrem, to ale však již bylo jednoduché - na příští sjíždí sjet dolů, otočit se a najet do správného směru.

Vláďa nás odstavil na parkovišti u letiště, my vyklízeli auto a on šel hledat společnost Avis, aby od nás auto převzali. Za chvíli přišel s technikem a vše bylo v pohodě předáno. Přesunuli jsme se do letištní haly, předpokládali jsme, že tam budou obchody a že si někde ještě koupíme pivo. Před odbavovacími přepážkami však nebylo vůbec nic a to se sem při tom

přešlo přes nějakou kontrolu přes turnikety. Vlád'a však vyšel ven a ještě nějaké pivo přinesl, měl ho v batohu a ten nekontrolovali. Do letištní haly s obchody jsme zatím nemohli, ještě nezačalo odbavení. Dali jsme si také whisky, kterou jsme celou cestu vozili sebou a skoro nic jsme z ní do této chvíle nevypili. Uvnitř za odbavením to již bylo lepší – bylo tam plno krámů, ještě jsme tam utratili poslední rupie.

Zpáteční cesta proběhla stejným způsobem jako přílet – s mezipřistáním v Dubaji. Jen jsme tam měli méně než čtyři hodiny pauzu, tak jsme neměli nárok na jídlo. Ale za to jsme našli ten Sky train. Byly tam totiž ohromné výtahy, těmi se dalo sjet dolů a tam jezdilo jakési metro mezi jednotlivými terminály. Letiště bylo mnohem větší, než jsme si původně mysleli. Bylo tu 6 terminálů, kousek jsme se spojovacím metrem svezli. Mezi terminály A, B a C se dalo přecházet buď pěšky nebo jet tímto metrem. Naše letadlo bylo nikoli u rukávu, ale někde na ploše. Naložili nás do autobusu a projeli jsme si vyhlídkovou jízdu okolo celého letiště. Uprostřed mezi dvěma terminály trčí vysoká věž, předtím jsme ji tam nikde neviděli, možná působí jako vyhlídková. Měli jsme docela pěkné výhledy na město, nejvyšší mrakodrap je však v nějaké odlehlejší části, není to v centru města. Při vzletu jsme měli město jak na dlani.

Do Prahy jsme dorazili o půl druhé a Speedcarem se nechali dovézt k Vlád'ovi do práce, kde jsme měli auto.

Na naší indonéské cestě jsme ujeli přes 3.500 km, půjčení auta nás stálo 14 tis. Kč a za benzín jsme zaplatili celkem pomíjivou částku 2.600 Kč. Celkové náklady na jednoho činily 48 tis. Kč, z toho 20.300 Kč stála letenka.